

2014

M.A. Part - I Examination

SANSKRIT

Paper III

Time : 4 Hours

Full Marks : 100

The figures in the margin indicate Full Marks.

*Candidates are required to give their answers in their own words
as far as practicable.*

**First Half
(Marks - 50)
Unit - I**

1. ऋग्वेदस्य दार्शनिकसूक्तविषये काचन बृहती टीका लेख्या ।

15

अथवा

ब्राह्मणसाहित्यं नाम किम् ?

ब्राह्मणसाहित्ये प्रतिपाद्यविषयाः संक्षेपतः आलोच्यन्ताम् ।

अथवा

उपनिषच्छब्दस्य कोऽर्थः ।

उपनिषदां मुख्यं प्रतिपाद्यं किम् आलोच्यताम् ।

2. प्राचीनभारतीयसमाजचित्रं रामायणे यथा प्रतिफलितं तथैव व्याख्यायताम् ।

15

अथवा

धृपदीसंस्कृतसाहित्ये महाभारतस्य प्रभावः वैशद्येन उपववर्ण्यताम् ।

(Turn Over)

अथवा

पुराणानां मुख्यं वैशिष्ट्यं किम् ?

कति महापुराणानि ? कानि च तानि ?

तेषां कयोश्चिद् द्वयोः विषयवस्तु उपस्थाप्यताम् ।

3. प्रत्येकं विभागात् कयोश्चित् द्वयोः टिप्पणी लेख्या ।

5 x 2

'क' विभागः

i) कठोपनिषद्

ii) कल्पसूत्रम्

iii) शतपथब्राह्मणम्

iv) बृहदारण्यकोपनिषद्

'ख' विभागः

5 x 2

i) हरिवंशम्

ii) रामायणस्य काण्डानि

iii) भगवद्गीता

iv) रामायणस्य किष्किन्धाकाण्डम्

Second Half

(Marks - 50)

1. कयोश्चिद्-द्वयोः प्रश्नयोः समाधानं कार्यम्-

16 x 2

क) संस्कृतसाहित्ये गद्यकाव्यस्य वैशिष्ट्यं तद्विकास -

पराम्परा च वर्णय ।

(ख) नाटकस्योत्पत्तिविषयकाः सिद्धान्ताः विवेचनीयाः ।

(ग) संस्कृतसाहित्ये लिपिसाहित्यस्य स्वरूपं सम्यग्रूपेण आलोच्यताम् ।

घ) किं नाम आयुर्वेदशास्त्रम् ? किं वा तस्य प्रयोजनम् ? चरक-सुश्रुतसंहितयोः

प्रतिपाद्यविषयः संक्षेपेण आलोच्यताम् ।

ङ) प्राचीनभारतीयगणितचर्चाविषये कश्चित् प्रबन्धो विरच्यताम् ।

2. यथेच्छं त्रयाणां टीका लेख्या-

6 x 3

क) दण्डी ख) कुमारसम्भवम् ग) कादम्बरी घ) पञ्चतन्त्रम् ङ) भासः

च) उत्तररामचरितम्